

Министерство образования
Республики Татарстан
Отдел образования г. Менделеевска
и Менделеевского р- на
Ильнетская средняя школа им.Микая.

5 класс
Открытый урок- путешествий.

*Ныл ужаиш почеш
шинчымышым тергымаиш*

Учитель: Абрамова Т. Н.

Цель: Ончыч тунемме материалым тергымаш, йомак
гыч ужашым модаш тунеммаш, Г. Микайын
произведенийже- влакым лудаш кумыландаш,
почеламутым ойлымаш семын возаш туныктымаш,
марий калыкын ойпогыжым пайдарен шогаш.

Ур. Эрт. 1 Орг. Момент.

Туныктышо. Салам лийже, йоча- влак, мемнан деке толшо уна- влак.

Таче мемнан тыглай урок огыл, а урок- путешествий лиеш. Ме тендан дене пырля марий литературынын ужашым тунем пытарышна. Мыланна таче чыла ончыч тунемме материалым шарналташ возеш. Ямде улыда гын, айста корныш тарванена.

Йоча- влак, а тыланда могай транспорт келша?(Поезд) Туге гын, шинчына поездыш. Марийын сай, поро ойжым пуымыжо шуэш гын, тоштыенын мутшо уло: туштым тушталеш –туштыжо шуко, муралтен колта гын, пытышаш огыл мурыжо, йомакым манаш гын, колыштынат от пытаре.

Теве ме икымше станцийыш толын шуна. Тиде станцийий «Йомак- влак». Монгылан паша пуалтын ыле:йомак гыч ужашым модын ончыкташ. Ко модеш, ончыко лектеш. А моло йоча- влак полшышаш улыт. Йомакын лумжым да геройжым каласат.

Йоча- влак, модын очыктат .

Туныктышо. Ончалза, мемнан коклаште могай мастар йоча- влак улыт. Тиде пашам те сай шуктышта.

Айста умбакыже кудалына. Кузе поездшат вашке кудалеш. Толын шуна станцийшке “Тушто-влак” . Ончалына, кузерак те тушто- влакым паледа.

Мый туштым тушташ туналам, те вара умбакыже шуеда:

1. Ош анашем шемшыданым удем
2. Ныл энер ик тенызыш йога.
3. Ик кутучо тужем шорыкым кута
(Умбакыже йоча- влак туштат)

Молодцы! Чыла туштым палышда. Вашкерак сайын шичса, поезд тарвана. Станций «Калыкмут и Калыкпале». Те чылан шуко колында калыкмут и калыкпале – влакым.

Айста шарналтена, уке гын поезд умбакыже огеш кудал.
Мый тыланда туналтышым ойлем, а те шуеда:

1. Пашам йоратет- (пиалет ончылнет)
2. Йолагай енлан ик кечыжат (арняла чучеш)
3. Шочмо мландым йораташ тунемде- (илышлан от тунем)
4. Книга- (шинчымаш памаш.)
5. Чыным оксала (налаш ок лий.)
6. Ава-(кава)
7. Ава вурса гынат, (йоратен вурса)

А ынде калыкпале- влак:

1. Теле йушто лиеш гын , (кенеж шокшо лиеш)
2. Комбо- влак вуд йымаке пурен модыт-(йурлан)
3. Шошо кукшо лиеш гын, (шиже йуран лиеш)
4. Лум эркын шула гын, (кинде шочеш)
5. Шошым корно иянеш гын, (пурса шочеш)

Туныктышо. Йоча- влак, ужамат те чыла шарнеда.

Поезд тарвана, путешествийна умбакыже шуйна.

Йоча- влак мемнан школ кон лумжым нумалеш? (Вашмут
М.С. Герасимов- Микайын)

Туныктышо. Чын, М.С. Герасимовын, марий поэт и
баснописецын. Толын шуна.

Станций « Г. Микайын творчествыже»

Ме тудын басныже да почеламутшо- влакым тцунемна.

Айста шарналтена да лудын ончыктена.

Йоча- влак наизусть выразительно лудыт.

Почеламут- влак : «Шына» „Ойго“

Басне «Маскаиге»

Туныктышо. Ида мондо Микайын творчествыжым,
ончыкыжымат тунем шогыза.

Поезд тарвана. Ме толын шуна Майоров- Шкетанын
станцийышкыже.

Удыр- рвезе- влак, М- Шкетанын могай ойлымашшым
лудна? (Вашмут « Мичун уке ачажат») Айста тиде

ойлымаш почеш модышым эртарена: жест дене умылтарена

Йоча-влак.

1. Мичу устел коклаште шонен шинча
2. Курий Мичулан йондалым ышташ туныкта.
3. Оксий Мичум чамана.

Туныктышо. Молодцы. Ышта нойо.

Туге гын, умбакыже кудалына. Станций коеш
С.Вишнёвский «Марий Эл» муро. Чылан шарнеда тиде
мурым. Айста йонгалтарен ончыктена. Пеш чаплын
муреда. Толын шуна 8 станцийыш М. Казаков «Миша»
почеламут. Те тиде почеламутым наизусть тунемда. Тиде
почеламут почеш модышым эртарена. «Шуко авторан
ойлымаш». Почеламутым ойлымаш савыраш кулеш. Икте
туналеш, весе шуя. Айста туналына.

Возат.

Туныктышо лудеш. Йоча- влак, пытартыш станцийыш
толын шуна. Станций К. Беляева «Ик ялыште».

Ойлымашым шукерте огыл лудна. Тиде станцийыште
тыгай зданий лиеш, тест семын эртарена.

Йодыш- влак.

1. Изи удыр кушто ила?

- а) портышто
- б) ку палатыште
- в) землянkyште

2. Галя ком вуча ?

- а) изажым
- б) ачажым
- в) шольыжым

3. Ялыште муняр порт коддын?

- а) 8
- б) 3
- в) 5

4. Кугу изажын лумжо.

- а) Вася
- б) Боря

в) Витя

Путешествийна мучашыш шуо. Тау чыласландат. Келшыш тыланда але уке? Отметка- влакым шындымаш.

П. Паша стр. 96. Сочиненийым возаш.
«Йоратыме литературный герой»